

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventvræ Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiæ, Speculum Disciplinæ, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De remediis acediæ. Cap. XXXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](#)

qui bus intendat donec perficiat horas vel orationes consuetas: rumoribus pascitur, ludis delectatur, excogitat negotia quibus occupetur. Nihil magis est ei onerosum quam Deo intendere, & his quæ spectat ad studium & profectum spirituali em. Cella ei cancer est, euagari autem tam corpore quam mente extra claustrum diligit, & querit multifarias occasiones. Omnis rigor disciplinæ spiritualis grauis est ei, & murmurat & conqueritur de duritia prelatorum & disciplina zelantium. Hoc acedia^{Notis} vitium, signum est ingratitudinis: quia tanta beneficia contulit nobis Dominus & confert quotidie, quod fidelem seruum eius deteret nunquam ab eius laude cessare, nunquam eius obsequium fastidire. Item spoliat nos multis meritis & præmiis in celo. Tantam enim gloriam omni hora negligimus, quanta bona interim facere possemus, si otiosè eam transigimus: & nulla vel modica hora præterit quia non mereamur vel demereamur. Cum in misericordiis offendimus Deum, conueniens est ut tempus quod adhuc restat nobis ad viuendum, tanto melius expendamus, & redimamus tempus quod male amissimus.

De remediis acedie.

C A P. XXXIII.

RE M E D I A acedie. Primum & efficacius, cogere se ad easpiritoalia studia quæ maximè fastidit homo, & præcipue ad orationem & celebrationem diuinorum, tamdiu quo usque per Dei gratiam veritatut nobis in oblationem. Si autem differatur talis gratia, nilominus de labore luctaminis meritum accrescit & virtus roboratur, & per consuetudinem magis ac magis tardium minuitur. Deus enim

non requirit à nobis quod non dedit, scilicet
gratiam deuotionis: sed hoc vult ut eam qua-
ramus, & cùm dederit reseruemus, & gratias
ei agamus. Possibile est enim, aliquem multo

^{24.} pugna plus mereri in * pœna laboris pro obtinenda
deuotione etiam si nō proficit, quam si mul-
tæ deuotionis foret sine labore: quia de isto
posset forsitan extolli, & meritum diminui: de
illo autem cor humiliatur, & meritum conser-
vatur. Contra tristitiam autem maximè valet
frequens memoria benignitatis Dei & intui-
tus beneficiorum eius: contra cuius bonitatem
peccata omnium nostrum sunt velut gutta
ad mare. Item esse libēter cum bona societate;
maximè vbi de Deo sæpe loquuntur deuo-
c.

^{Exaudi 5,13} Item illud Iacobi, Tristatur aliquis in vobis,
oret & quo animo & psallat. sic enim cor hilare-
scit, & spiritus tristitiae effugatur: sicut psal-
lente David, spiritus malus à Saul recedebat;

^{1. Reg. 16, 23.} Occupatio etiam prodest tristibus, vt obliu-
scantur tristitiae. Pigris utilis est laboris exer-
citatio, & consuetudo incommodi, cogente
strenuo magisterio, ne possint remissè agere
præ tædio laboris, nisi debilitas sit in causa.
Item contra tædiū cordis, valet varietas actio-
nis, vt ab uno transcat ad aliud opus bonum.

^{Exercitia Religiosa} Seruus Dei in his quatuor exercitiis debet ver-
sari vt Deo intendat, orando, psallendo, medi-
tando, studendo deuotioni: aut de Deo tractet
legendo, studendo, secum conferendo, discen-
do, docendo: aut pro Deo laboret operando,

^{Medi. 33, 25} seruiendo, corpus castigando, & virtutibus stu-
dendo: aut corporis refectioni moderatè in-
dulgendo, quiescendo, dormiendo, cibum vel
potum sumendo, ad hoc vt corpus possit spiri-
tu seruire. Panis & disciplina & opus seruo,
Panis ad sustentationem, disciplina ad corre-
ctionem, opus ad excitationem. Asinus indi-
get

scilicet
n quæ-
gratias
multo
inenda
mul-
de isto
uui: de
ouer-
e valet
intui-
tatem
gutta
ctate;
euocè.
vobis,
ilare.
psal-
lebat,
oliu-
exer-
gente
agere
ausa,
ctio-
am.
ver-
medi-
actes
cen-
ndo,
stu-
in-
vel
viti-
ruo,
tre-
idi-
get

DE PROF. RELIG. LIB. I. 197
get pabulo ne deficiat; onere, ne lasciuiait otio-
sus: virga eget qua impellatur, ne pigre ambu-
let vel deuiet. Grauis accidia est, negligenter
persoluere ea ad quæ quis tenetur; grauior
prætermittere omnino ex rædio; grauissima
alios impedire, & à bono retrahere, nec posse
aliorum bona studia æquo animo sustinere.

De auaritia.

CAP. XXXIIII.

A V A R I T I A tres habet species. Prima
est anxia cupido habendi vel acquirendi
temporalia, siue sequatur effectus, siue non: &
sic potest auarus etiam esse pauper, qui modi-
cum habet, vel etiam nihil. Secunda tenacitas
conseruandi habita, que non permittit ea ero-
gari in pias causas, vel in usus necessarios con-
gruè expendi, nisi cum animi dolore. Tertia
est augere diuitias, & vnde cunque acquirere,
etiam de iniusto & turpi quæstu, ut furto, rapi-
da, fraude, usura & aliis in honestis modis.
Quidam laborant in prima specie, quidam in
secunda, quidam in tertia, quidam in duabus,
quidam in omnibus. Hoc vitium videtur spe-
cialiter contra naturam esse, & ex sola praua
consuetudine vel corrupta voluntate inolitum.
Quod ex hoc probatur, quia mundus multo
tempore caruit hoc vicio: & aliquæ gentes ad-
huc putantur ab eo immunes esse vel fuisse, si-
c ut Gymnosophistæ. Item quia multi seculo
perfectè renuntiantes, cum ab aliis vitiis sæ-
pius impugnantur, ab hoc nunquam deinceps
pulsantur, nisi forte propria misera voluntate
se ei subiificant. Qui autem semel eius laqueo
se alligari permiserit, vix unquam de cætero
ab ejus cōpede liber erit. Vnde videmus Reli-
giosos quosdam post primam seculi abrenun-
ciatio-

Avaritia
contra na-
turam est.

N 3